

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 56 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, partea referitoare la abrogarea art. 205, 206 și 207 din Codul penal.

În considerentele acestei decizii, Curtea a reținut, ca urmare a constatării neconstituționalității normelor abrogatoare, că acestea își încetează efectele juridice, iar prevederile legale care au format obiectul abrogării (în speță, normele de incriminare a insultei și calomniei cuprinse în art. 205 și 206 din Codul penal, precum și prevederile art. 207 din Codul penal privind proba verității) continuă să producă efecte juridice.

„Prezenta decizie determina - de la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I - restabilirea, pentru viitor, a efectului general obligatoriu al Deciziei Curții Constituționale nr.62/2007 și a aplicării normelor de incriminare a insultei și calomniei cuprinse în art.205 și 206 din Codul penal, precum și a dispozițiilor art.207 din Codul penal privind proba verității, cu respectarea prevederilor art.15 alin.(2) din Constituție.”

*„Obiectul juridic al infractiunilor de insulta și calomnie, prevăzute de art.205 și, respectiv, art.206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infractiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit - simpli cetățeni, oameni politici, ziaristi etc. -, faptele care formează conținutul acestor infractiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și pretuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme. Astfel, textul citat din Legea fundamentală prevede ca *România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989 și sunt garantate*.*

Avand in vedere importanta deosebita a valorilor ocrotite prin dispozitiile art.205, 206 si 207 din Codul penal, Curtea Constitutionala constata ca abrogarea acestor texte de lege si dezincriminarea, pe aceasta cale, a infractiunilor de insulta si calomnie contravin prevederilor art.1 alin.(3) din Constitutia Romaniei.

In acelasi sens, Curtea retine ca, asa cum corect se arata in motivarea exceptiei ridicate in dosarul Tribunalului Sibiu - Sectia penala, prin abrogarea dispozitiilor legale mentionate s-a creat un inadmisibil vid de reglementare, contrar dispozitiei constitutionale care garanteaza demnitatea omului ca valoare suprema. In absenta ocrotirii juridice prevazute de art.205, 206 si 207 din Codul penal, demnitatea, onoarea si reputatia persoanelor nu mai beneficiaza de nicio alta forma de ocrotire juridica reala si adecvata.

Din aceasta perspectiva, Curtea constata ca abrogarea art.205, 206 si 207 din Codul penal incalca si principiul liberului acces la justitie, consacrat prin art.21 din Constitutie, dreptul la un proces echitabil si dreptul la un recurs efectiv, prevazute in art.6 si, respectiv, art.13 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, precum si principiul egalitatii in drepturi prevazut de art.16 din Constitutie.

*Curtea Constitutionala retine ca liberul acces la justitie nu inseamna numai posibilitatea de a te adresa instantelor judecatoresti, ci si de a beneficia de mijloace adecvate ocrotirii dreptului incalcat, corespunzator gravitatii si pericolozitatii sociale a vatamarii ce s-a produs. In acelasi sens, Curtea Europeana a Drepturilor Omului a statuat in mod constant in jurisprudenta sa, de exemplu in cauzele Aydin contra Turciei din 1997, Conka impotriva Belgiei din 2002, ca efectul esential al dispozitiei cuprinse in art.13 din Conventie consta in a impune existenta unui recurs intern ce abilitaza instanta nationala sa ofere o *reparatie adecvata*, recursul trebuind sa fie *efectiv* atat in cadrul reglementarilor legale, cat si in practica de aplicare a acestora.*

Or, inlaturarea mijloacelor penale de ocrotire a demnitatii, ca valoare suprema in statul de drept, determina incalcarea caracterului efectiv al accesului la justitie in aceasta materie. In plus, Curtea constata ca, prin efectul abrogarii analizate, spre deosebire de persoanele ale caror drepturi - altele decat dreptul la onoare si la o buna reputatie - au fost incalcate si care se pot adresa instantelor judecatoresti pentru apararea drepturilor lor, victimele infractiunilor de insulta si calomnie nu au nicio posibilitate reala si adecvata de a beneficia pe cale judiciara de apararea demnitatii lor - valoare suprema, garantata de Legea fundamentala.

*Curtea constata ca abrogarea art.205, 206 si 207 din Codul penal contravine si dispozitiilor art.30 alin.(8) din Constitutie, in cazurile in care infractiunile de insulta si calomnie sunt savarsite prin presa. Textul constitutional mentionat prevede ca *delictelor de presa se stabilesc prin lege*. In absenta oricarei distinctii, rezulta ca delictelor de presa se pot stabili prin lege speciala - de exemplu, printr-o lege a presei, cum se intampla in Franta - sau prin legea penala comuna, care este in cazul de fata Codul penal. Astfel, dimensiunea constitutională a delictelor de presa impune ca acestea sa nu poata fi eliminate din legislatie, ci, asa cum s-a aratat, supuse unui regim sanctionator la libera alegere a legiuitorului.*

Examinand constitutionalitatea abrogarii art.205, 206 si 207 din Codul penal prin dispozitiile art.I pct.56 din Legea nr.278/2006, Curtea Constitutionala are in vedere si prevederile privind libertatea de exprimare, cuprinse in art.30 din Constitutia Romaniei, art.10

paragraful 2 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale si art.19 paragraful 3 din Pactul international cu privire la drepturile civile si politice.

*Potrivit art.30 alin.(1) din Constitutia Romaniei, *Libertatea de exprimare a gandurilor, a opiniilor sau a credintelor si libertatea creatiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare in public, sunt inviolabile*.*

*Acelasi articol al Constitutiei prevede insa in alin.(6) ca *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viata particulara a persoanei si nici dreptul la propria imagine*.*

Limitele libertatii de exprimare, prevazute in art.30 alin.(6) din Constitutia Romaniei, concorda intru totul cu notiunea de libertate, care nu este si nu poate fi inteleasa ca un drept absolut. Conceptiile juridico-filozofice promovate de societatile democratice admit ca libertatea unei persoane se termina acolo unde incepe libertatea altei persoane. In acest sens, art.57 din Constitutie prevede expres obligatia cetatenilor romani, cetatenilor straini si apatrizilor de a-si exercita drepturile constitutionale cu buna-credinta, fara sa incalce drepturile si libertatile celorlalti.

*O limitare identica este, de asemenea, prevazuta in art.10 paragraful 2 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, in conformitate cu care *Exercitarea acestor libertati ce comporta indatoriri si responsabilitati poate fi supusa unor formalitati, conditii, restrangeri sau sanctiuni prevazute de lege, care constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru [...] protectia reputatiei sau a drepturilor altora [...]*, precum si in art.19 paragraful 3 din Pactul international cu privire la drepturile civile si politice care stabileste ca exercitiul libertatii de exprimare comporta indatoriri speciale si responsabilitati speciale si ca aceasta poate fi supusa anumitor restrictii care trebuie sa fie expres prevazute de lege, tinand seama de drepturile sau reputatia altora.*

Din dispozitiile normative citate rezulta ca nu exista nicio incompatibilitate intre principiul libertatii de exprimare si incriminarea insultei si calomniei, care sa impuna dezincriminarea acestor infractiuni.

In sfarsit, Curtea constata ca incriminari asemanatoare celei cuprinse in textele din Codul penal referitoare la infractiunile contra demnitatii, abrogate prin dispozitiile supuse controlului de constitutionalitate, unele chiar mai severe, se intalnesc si in legislatiile altor tari europene, precum: Franta, Germania, Italia, Elvetia, Portugalia, Spania, Grecia, Finlanda, Cehia, Slovenia, Ungaria si altele.”

Ulterior publicarii Deciziei Curtii Constitutionale nr.62/2007, practica instantelor judecatoresti a devenit neunitara. Unele instante au considerat dispozitiile art.205-207 din Codul penal ca fiind in vigoare, in timp ce alte instante au considerat ca aceste prevederi nu mai sunt in vigoare, pronuntand solutii de achitare intemeiate pe dispozitiile art.10 alin.(1) lit.b) din Codul de procedura penala si, respectiv, de respingere a plangerilor formulate in cadrul procedurii prevazute in art.2781 din Codul de procedura penala.

Prin Decizia nr.8 din 18 octombrie 2010, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.416 din 14 iunie 2011, Sectiile Unite ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie au admis recursul in interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie si sesizarea Colegiului de conducere al Parchetului de pe langa Curtea de Apel Bucuresti *cu privire la consecintele Deciziei Curtii Constitutionale nr.62/2007 [...] asupra activitatii dispozitiilor art.205, 206 si 207 din Codul penal* si au stabilit ca: *Normele de incriminare a insultei si calomniei cuprinse in art.205 si 206 din Codul penal, precum si prevederile art.207 din Codul penal privind proba veritatii, abrogate prin dispozitiile art.I pct.56 din Legea nr.278/2006, dispozitii declarate neconstitutionale prin Decizia nr.62 din 18 ianuarie 2007 a Curtii Constitutionale, nu sunt in vigoare.*

“Decizia nr.62/2007, prin care Curtea Constitutionala a constatat neconstitutionalitatea dispozitiilor art.I pct.56 din Legea nr.278/2006 pentru modificarea si completarea Codului penal, precum si pentru modificarea si completarea altor legi, partea referitoare la abrogarea art.205, 206 si 207 din Codul penal, da expresie jurisprudentei consecvente a Curtii in aceeasi materie. Curtea retine in acest sens ca, la data adoptarii Codului penal, infractiunile contra demnitatii persoanei au fost consacrate in titlul II din partea speciala si au format obiect de reglementare pentru cap. IV, cuprinzand infractiunile de insulta [art.205] si calomnie [art.206], dispozitii completate printr-o cauza speciala de inlaturare a caracterului penal al faptei, si anume proba veritatii [art.207].

In mod constant, Curtea Constitutionala a respins ca neintemeiate exceptiile de neconstitutionalitate a dispozitiilor art.205, 206 si 207 din Codul penal, statuand ca legiuitorul incrimineaza si sanctioneaza faptele de insulta si calomnie ca infractiuni contra demnitatii persoanei - valoare esentiala prevazuta in art.1 alin.(3) din Constitutie [a se vedea Decizia nr.134 din 6 iulie 2000, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.393 din 23 august 2000, Decizia nr.308 din 15 noiembrie 2001, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.21 din 16 ianuarie 2002, Decizia nr.337 din 29 noiembrie 2001, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.75 din 31 ianuarie 2002, Decizia nr.95 din 21 martie 2002, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.301 din 8 mai 2002, sau Decizia nr.298 din 8 iulie 2003, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.581 din 14 august 2003].

Invocand asigurarea libertatii de exprimare si apreciind ca demnitatea persoanei poate fi ocrotita in mod eficient chiar si numai prin intermediul normelor dreptului civil, Parlamentul a abrogat, prin art.I pct.56 din Legea nr.278/2006, dispozitiile din Codul penal referitoare la insulta, calomnie si proba veritatii.

*Urmand aceeaasi linie jurisprudentiala, Curtea a constatat neconstitutionalitatea abrogarii acestor dispozitii si a retinut, prin Decizia nr.62/2007, ca dezincriminarea infractiunilor de insulta si calomnie contravine prevederilor constitutionale ale art.1 alin.(3) care consacra demnitatea omului ca fiind una din valorile supreme in statul de drept, ale art.16 privind egalitatea in drepturi, ale art.21 referitoare la liberul acces la justitie, ale art.30 alin.(6) privind limitele libertatii de exprimare si ale alin.(8) potrivit carora *Delictelor de presa se stabilesc prin lege*, precum si prevederilor art.6 referitoare la dreptul la un proces echitabil si ale art.13 privind dreptul la un recurs efectiv din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, respectiv ale art.10 paragraful 2 din Conventie si ale art.19*

paragraful 3 din Pactul international cu privire la drepturile civile si politice, prevederi referitoare la limitele exercitarii libertatii de exprimare.

*In raport cu contextul legislativ existent la momentul pronuntarii Deciziei nr.62/2007, Curtea a retinut ca *prin abrogarea dispozitiilor legale mentionate s-a creat un inadmisibil vid de reglementare, contrar dispozitiei constitutionale care garanteaza demnitatea omului ca valoare suprema. In absenta ocrotirii juridice prevazute de art.205, 206 si 207 din Codul penal, demnitatea, onoarea si reputatia persoanelor nu mai beneficiaza de nicio alta forma de ocrotire juridica reala si adecvata*. Curtea a mai motivat ca *nu poate retine existenta unei ocrotiri juridice reale prin posibilitatea recunoscuta de instantele judecatoresti persoanelor vatamate prin infractiunile mentionate, de a obtine daune morale in cadrul procesului civil, deoarece o asemenea forma de ocrotire juridica nu este reglementata explicit, ci este instituita pe cale jurisprudentiala. Pe de alta parte, recurgerea la procesul civil, intemeiata, prin analogie, pe dispozitiile art.998 din Codul civil - care reglementeaza raspunderea patrimoniala pentru prejudiciile produse prin fapte ilicite -, nu constituie o protectie juridica adecvata in cazul analizat, deoarece dezonoarea este prin natura sa ireparabila, iar demnitatea umana nu poate fi evaluata in bani si nici compensata prin foloase materiale*.*

*Motivarea deciziei a avut in vedere, prin urmare, semnificatia data de legiuitorul constituant demnitatii umane - *valoarea suprema* si garantata potrivit art.1 alin.(3) din Constitutie -, in contextul abrogarii unor dispozitii legale care instituiau un nivel de protectie a acestei valori, apreciat in mod consecvent in jurisprudenta Curtii Constitutionale ca fiind in concordanta cu dispozitiile constitutionale. Renuntarea la una dintre modalitatile care asigurau o protectie efectiva a acestei valori, astfel cum considerentele deciziei Curtii Constitutionale au relevat, cu consecinta trecerii la un standard inferior de ocrotire a demnitatii in raport cu cel anterior consacrat de legislatia infraconstitutionala, constituie o incalcare a principiului constitutional mentionat.*

De altfel, si in prezent, incriminarea faptelor de insulta si calomnie se regaseste, cu diverse particularitati, in majoritatea legislatiilor penale moderne, prin care sunt reglementate ca infractiuni faptele indreptate impotriva demnitatii persoanei.

Potrivit unui studiu realizat in acest sens de catre Comitetul director cu privire la mass media si societatea informationala din cadrul Consiliului Europei [Steering Committee on Media and Information Society - CDMSI]¹ asupra legislatiei in materie din statele membre ale Consiliului Europei si aplicarea acesteia in lumina jurisprudentei Curtii Europene a Drepturilor Omului - actualizat pe baza informatiilor agentilor de legatura ai instantelor de jurisdictie constitutionala transmise Curtii Constitutionale a Romaniei in cadrul colaborarii prin intermediul Comisiei de la Venetia -, dispozitiile penale referitoare la insulta si calomnie caracterizeaza legislatia celor mai multe dintre statele membre ale Consiliului Europei.

1 [http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI\(2012\)Misc_11_Rev2_en.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/CDMSI/CDMSI(2012)Misc_11_Rev2_en.pdf)

Curtea constata astfel ca, intr-un numar de 34 de state membre ale Consiliului Europei, ocrotirea demnitatii se realizeaza atat prin mijloace de drept penal, cat si prin mijloace de drept civil, faptele de insulta si calomnie constituind, in conditiile legii, si cu particularitati specifice fiecarui stat, infractiuni [Albania, Andorra, Austria, Azerbaidjan, Belgia, Bulgaria, Croatia, Danemarca, Elvetia, Finlanda, Franta, Germania (unde este incriminata atat calomnia indreptata impotriva vietii private, cat si calomnia indreptata impotriva vietii publice), Grecia, Islanda, Italia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Monaco, Norvegia, Polonia, Portugalia, Republica Ceha, San Marino, Serbia, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, ?arile de Jos, Ungaria]. In Federatia Rusa faptele in cauza au fost dezincriminate in 2011 si reincriminate in 2012.

Intr-un numar de 12 state membre ale Consiliului Europei, aceste fapte au fost dezincriminate total - ocrotirea demnitatii realizandu-se doar prin mijloace de drept civil - sau partial [Ucraina, in 2001; Bosnia si Hertegovina, in 2002; Estonia, in 2002 (cu unele exceptii referitoare la subiecte pasive calificate); Cipru, in 2003 (cu unele exceptii referitoare la subiecte pasive calificate); Georgia, in 2004; Republica Moldova, in 2004; Regatul Unit, in 2009; Letonia, in 2009; Armenia, in 2010; Irlanda, in 2010; Muntenegru, in 2011; Fosta Republica Iugoslava a Macedoniei, in 2012].

Faptele de insulta si calomnie constituie, in conditiile legii, infractiuni si in unele state care nu sunt membre ale Consiliului Europei, de exemplu, in Belarus, Chile si in unele state mexicane. De mentionat ca legislatiile statelor cuprind, adesea, reglementari distincte cu privire la faptele de defaimare savarsite prin presa sau asupra presedintelui statului si inaltilor demnitari ori impotriva natiunii.

*Cat priveste jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului referitoare la libertatea de exprimare, in general, si la faptele de defaimare, in special, se constata ca aceasta subliniaza importanta libertatii de exprimare, considerata a fi *unul dintre fundamentele esentiale ale unei societati democratice*, precizandu-i totodata limitele, astfel cum sunt acestea consacrate de art.10 paragraful 2 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, potrivit caruia *Exercitarea acestor libertati ce comporta indatoriri si responsabilitati poate fi supusa unor formalitati, conditii, restrangeri sau sanctiuni prevazute de lege, care constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru securitatea nationala, integritatea teritoriala sau siguranta publica, apararea ordinii si prevenirea infractiunilor, protectia sanatatii sau a moralei, protectia reputatiei sau a drepturilor altora, pentru a impiedica divulgarea de informatii confidentiale sau pentru a garanta autoritatea si impartialitatea puterii judecatoresti* [de exemplu, Hotararea din 8 iulie 1986 pronuntata in Cauza Lingens impotriva Austriei, Hotararea din 22 februarie 1989 pronuntata in Cauza Barfod impotriva Danemarcei, Hotararea din 23 aprilie 1992 pronuntata in Cauza Castells impotriva Spaniei, Hotararea din 13 iulie 1995 pronuntata in Cauza Tolstoy Miloslavsky impotriva Regatului Unit, Hotararea din 21 ianuarie 1999 pronuntata in Cauza Janowski impotriva Poloniei, Hotararea din 15 iunie 2000 pronuntata in Cauza Erdo?du impotriva Turciei, Hotararea din 18 iulie 2000 pronuntata in Cauza ?ener impotriva Turciei, Hotararea din 28 septembrie 2000 pronuntata in Cauza Lopes Gomes da Silva impotriva Portugaliei, Hotararea din 6 februarie 2001 pronuntata in Cauza Tammer impotriva Estoniei, Hotararea din 19 aprilie 2001 pronuntata in Cauza Mar?onek impotriva Slovaciei, Hotararea din 29 iunie 2004 pronuntata in Cauza Chauvy si altii impotriva Frantei, Hotararea din 17 decembrie 2004 pronuntata in Cauza Cumpana si Mazare impotriva Romaniei, Hotararea din 22 februarie 2005*

pronuntata in Cauza Pakdemirli impotriva Turciei, Hotararea din 15 decembrie 2005 pronuntata in Cauza Kyprianou impotriva Ciprului, Hotararea din 25 aprilie 2006 pronuntata in Cauza Dammann impotriva Elvetiei, Hotararea din 17 octombrie 2006 pronuntata in Cauza Gourguenidze impotriva Georgiei, Hotararea din 15 februarie 2007 pronuntata in Cauza Boldea impotriva Romaniei, Hotararea din 17 iulie 2008 pronuntata in Cauza Riolo impotriva Italiei, Hotararea din 20 octombrie 2009 pronuntata in Cauza Lombardi Vallauri impotriva Italiei, Hotararea din 1 decembrie 2009 pronuntata in Cauza Karsai impotriva Ungariei, Hotararea din 6 mai 2010 pronuntata in Cauza Brunet-Lecomte si Lyon Mag impotriva Frantei, Hotararea din 12 octombrie 2010 pronuntata in Cauza Nur Radyo Ve Televizyon Yayincilari A.?. impotriva Turciei (nr.2), Hotararea din 15 martie 2011 pronuntata in Cauza Otegi Mondragon impotriva Spaniei si Hotararea din 12 septembrie 2011 pronuntata in Cauza Palomo Sánchez si altii impotriva Spaniei].

*Curtea Europeana a Drepturilor Omului a statuat in mod constant asupra necesitatii existentei unui just echilibru intre, pe de o parte, protectia libertatii de exprimare, consacrata de art.10 din Conventia pentru apararea drepturilor omului si a libertatilor fundamentale, si, pe de alta parte, dreptul la reputatie, care, de asemenea, este protejat de Conventie, prin art.8, ca element al vietii private, retinand ca aceasta conditie poate necesita adoptarea unor masuri pozitive adecvate pentru a garanta respectarea efectiva a vietii private in relatiile dintre indivizi [de exemplu, Hotararea din 17 decembrie 2004 pronuntata in Cauza Cumpana si Mazare impotriva Romaniei, paragraful 91]. Pentru a vedea daca sunt respectate cerintele impuse de paragraful 2 al art.10 din Conventie, Curtea, in cazul existentei unei ingerinte in exercitarea libertatii de exprimare, procedeaza la analiza urmatoarelor elemente: daca ingerinta este *prevazuta de lege*, daca vizeaza unul sau mai multe dintre scopurile legitime mentionate de respectivul paragraf si daca este *necesara intr-o societate democratica* pentru atingerea acestor scopuri [Hotararea din 17 decembrie 2004 in Cauza Cumpana si Mazare impotriva Romaniei, paragraful 85, si Hotararea din 15 februarie 2007 pronuntata in Cauza Boldea impotriva Romaniei, paragraful 47].*

Acest echilibru este evaluat diferit in statele membre ale Consiliului Europei, in functie de contextul socio-istoric specific fiecarui stat si de gradul de protectie pe care constitutiile il acorda unor drepturi si valori fundamentale, ceea ce determina diferente substantiale ale legislatiilor in materie, reflectate, de exemplu, in grade diferite de acordare a daunelor si costurilor procedurale, definitii diferite, diverse limitari si inversarea sarcinii probei in anumite jurisdictii.

*Cat priveste libertatea de exprimare prin presa, Curtea Europeana a Drepturilor Omului a retinut ca element important rolul indispensabil de *caine de paza* care revine presei intr-o societate democratica [de exemplu, Hotararea din 27 martie 1996 pronuntata in Cauza Goodwin impotriva Regatului Unit, paragraful 39]. Presa nu trebuie sa depaseasca insa anumite limite, tinand in special de protectia reputatiei si drepturilor altor persoane. Totusi ii revine sarcina de a comunica, pentru indeplinirea sarcinilor si a responsabilitatilor sale, informatii si idei asupra unor chestiuni politice, precum si asupra altor subiecte de interes general [a se vedea, printre multe altele, Hotararea din 24 februarie 1997 pronuntata in Cauza De Haes si Gijssels impotriva Belgiei, paragraful 37, Hotararea din 25 iunie 2002 pronuntata in Cauza Colombani si altii impotriva Frantei, paragraful 55, si Hotararea din 17 decembrie 2004 pronuntata in Cauza Cumpana si Mazare impotriva Romaniei, paragraful 93].”*

Potrivit art.142 alin.(1) din Constitutie, *Curtea Constitutionala este garantul suprematiei Constitutiei*, atributiile sale fiind prevazute de art.146 din Legea fundamentala. In temeiul art.147 alin.(4) teza a doua din Constitutie, *De la data publicarii, deciziile [Curtii Constitutionale] sunt general obligatorii si au putere numai pentru viitor*. Textul constitutional citat nu distinge nici in functie de tipurile de decizii pe care Curtea Constitutionala le pronunta, nici in functie de continutul acestor decizii, ceea ce conduce la concluzia ca toate deciziile acestei Curti, in intregul lor, sunt general obligatorii. Curtea Constitutionala s-a pronuntat in acest sens, de exemplu, prin Decizia nr.847 din 8 iulie 2008, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.605 din 14 august 2008, prin care a retinut ca *decizia de constatare a neconstitutionalitatii face parte din ordinea juridica normativa, prin efectul acesteia prevederea neconstitutionala incetandu-si aplicarea pentru viitor*.

Tot astfel, prin Decizia Plenului Curtii Constitutionale nr.1 din 17 ianuarie 1995, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.16 din 26 ianuarie 1995, privind obligativitatea deciziilor sale pronuntate in cadrul controlului de constitutionalitate, s-a retinut ca *puterea de lucru judecat ce insoteste actele jurisdictionale, deci si deciziile Curtii Constitutionale, se ataseaza nu numai dispozitivului, ci si considerentelor pe care se sprijina acesta*.

Curtea a mai statuat, de exemplu, prin Decizia nr.1.415 din 4 noiembrie 2009, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr.796 din 23 noiembrie 2009, ca *atat considerentele, cat si dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii si se impun cu aceeasi forta tuturor subiectelor de drept.

In consecinta, atat Parlamentul, cat si Guvernul, respectiv autoritatile si institutiile publice urmeaza, in aplicarea legii criticate, sa respecte cele stabilite de Curtea Constitutionala in considerentele si dispozitivul prezentei decizii.*

Cristiana Irina Anghel,
senator

